

РАБОТНИКЪТЪ

(LE TRAVAILLEUR)

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

ЦѢНА:

3 мѣс. 1 л. 25 ст., 6 м. 2 л. 50, 1 г. 5 л.

Въ странство: 7 лева.

Абонамента се предплаща.

10 стотинки всѣки номеръ

ВСИЧКО, ЩО СЕ ОТНАСЯ ДО ВЪСТНИКА, СЕ ИСПРАЩА

ДО РЕДАКТОРА *Н. ХР. ГАБРОВСКИ.*

ТЪРНОВО.

АБОНИРАНИЕТО СТАВА:

Търново, у редактора

и въ печатницата „Работникъ“

М А Н И Ф Е С Т Ъ

КЪМЪ БЪЛГАРСКОТО РАБОТНО НАСЕЛЕНИЕ.

РАБОТНИЦИ,

Първия Извънреденъ Националенъ Конгресъ на Българската Социалъ-демократическа партия въ заседанието си на 4-й того взе предъ видъ:

Че нашето общество отъ освобождението насамъ се повече се раздѣля на двѣ класи съ правопротивоположни интереси: на капиталистическа, която отнема отъ ръцѣтъ на работниците всички сръдства на производството и съсръдоточава въ ръцѣтъ си всичкитѣ богатства, и на работническа, която нѣма нищо и е принудена да робува на първата, за да живѣе;

Че първата отъ тѣзи двѣ класи, която минава подъ разни названия: народно-либерална партия, консервативна или радикална, си служи съ всички сръдства за да запази своето положение, като се опира на економическото робство, наемничеството, експлоатацията, подчинението на болшинството, неговото невѣжество и т. н. и т. н.;

Че работническата класа не може да очаква нищо отъ всичкитѣ партии скупомъ, които до сега сж съществували у насъ;

Че нейното освобождение, както и освобождението на цѣлото челоуѣчество отъ свърѣменнитѣ обществени неправди се заключава въ осъществлението на социализма;

Че социализмътъ е теоретическо изражение на интереситѣ и стрѣмленията на работниците и крайна цѣль на работническата класа;

Че това освобождение е дѣло на самитѣ работници, организирани въ самостоятелна общ.-политическа сила, насочена къмъ разстрѣгването на властта отъ ръцѣтъ на буржуазията;

Че работниците могатъ да достигнатъ тѣзи цѣль само тогава, когато се организиратъ въ самостоятелна партия, която води политическа борба на классово почва;

Че политическата борба е най-могъщото сръдство за тѣхното освобождение;

Че задачата на българската соц.-демократическа партия е да покаже на работниците тѣхната крайна цѣль и да насочи борбата къмъ тѣзи цѣль;

Че тя е партия на работниците, на експлоатираниитѣ, сиромаситѣ, ограбенитѣ, подчиненитѣ, угнетенитѣ и пр.

Като взе предъ видъ всичко горѣказано, Конгресътъ рѣши:

Партията да вземе участие въ предстоящитѣ избори на 18-й того, като постави кандидатуритѣ на хора, които иматъ присърдце интереситѣ на работниците.

РАБОТНИЦИ,

Всички партии, за които вий до сега сте давали гласоветѣ си, се грижатъ само за интереситѣ на нашата богата класа. Държавата и всички сръдства, съ които тя разполага, служатъ само за обогатяването на едно малцинство и за подчинението и ограбването на огромното болшинство. Вий създавате всички богатства и всички наслаждения, на вапитѣ плѣщи се издига държавата, а вий пладувате, вий умираете, васъ ви съсипватъ болѣсти, вий и вашитѣ дѣца оставатъ слѣпи, неуди и исхвърлени на улицата. За васъ тя се явява мащиха. Вий сте съвсѣмъ беззащитни и никой за васъ до сега не е издигалъ гласа си. Васъ ви лъгаха и лъжатъ различнитѣ партии, защото скриватъ своитѣ истински стремления подъ булото на „народно благо“, за да ви накаратъ да бждете слѣпо орждие на тѣхнитѣ привѣстки и себелюбиви желаниа.

РАБОТНИЦИ,

Едничката партия, която представлява и защищава вашитѣ интереси, е българската социалъ-демократическа партия. Тя е партията, която се бори за подобрѣние на вашето положение и за освобождението на цѣлото общество. Вапитѣ интереси, вашето бждѣще изискватъ, да гласувате за кандидатитѣ на нашата партия, които сж кандидати на работническата класа. Вий ще гласувате за тѣхъ, защото вие се борите за премахването на експлоатацията, наемния трудъ, угнетението, които сж причината на всички злини въ обществото. Нашата крайна цѣль е да се премахне частното владѣние на сръдствата на производството и да ги направимъ обществена собственост; да направимъ труда задължителенъ и плодовитѣ на труда да принадлежатъ на ония, които работятъ.

РАБОТНИЦИ,

Вашитѣ интереси изискватъ измѣнението на сегашнитѣ обществени наредби. Вий сте класата, която днесъ е най-революционна; тя днесъ носи знамето на напредъка и освобождението на челоуѣчеството. Това знаме е червеното знаме на социализмътъ. Вий трѣбва съзнателно да прегърните това знаме и подъ него да излѣзете на политическата борба въ предстоящитѣ избори и съзнателно да гласувате за кандидатитѣ на българската социалъ-демократическа партия.

Българската социалъ-демократическа партия за защита интереситѣ на работническата класа ще се бори за осъществлението на слѣдующитѣ исканиа:

1. Опредѣление съ закони работния день въ фабрицитѣ и въ всички работилници за всѣки работникъ отъ 20 години нагорѣ съ 8 часа най-малко и съ 10 часа най-много на день.
2. Запрещение на работението въ фабрицитѣ на момичета по-малки отъ 16 години и на момчета по-малки отъ 14 години.
3. Запрещение на работението повече отъ 8 часа на день за момчетата и жени отъ 16 год. нагорѣ и за момчета отъ 14—20 год. възраст.

4. Запрещение на нощното работение, освѣнъ въ ония производства, които по свойството си и за общественното добро трѣбва да се шватъ нощно време.
5. Озаконяване на единъ день за почивка презъ седмицата за всички работници.
6. Учреждение на работнически бюра, които да водятъ наеманието на работниците и слугитѣ. Управлението имъ се повѣрява на избрани изъ помежду тѣхъ и плащани отъ държавата.
7. Застрахование живота на работниците отъ държавата, което да се управлява отъ самитѣ работници.
8. Запрещение работението на парче и исплащанието съ предмети или въ натура.
9. Учреждението на инспекция на трудътъ въ фабрицитѣ и въ всички други работилници.

ЗАНАЯТЧИИ.

Вашиятъ занаяти пропадатъ, вашитѣ сѣчва се исплъзватъ отъ рждѣтѣ ви и се събиратъ въ рждѣтѣ на капиталистичесте осждени на пропадане, като дребни производители. Вий отъ день на день все повече осиромашавате и минавате въ редовете нитѣ работници. Вашата сждба е сждбата, каквато е и на послѣднитѣ; васъ ще ви постигнатъ сждитѣ злини, които постигатъ и рждѣтѣ. Васъ ви съсипва допотопния начинъ на работението, защото дребното работение днесъ е осждено да пропадне и да отеткли си на едрото. Васъ ви опропаства нахлуванието на външнитѣ евтени стоки; васъ ви съсипватъ данѣцитѣ. Вий се измжчвате съ ния трудъ и живѣте никакъвъ животъ. Никоя партия не може да ви подигне испадналитѣ занаяти. Тѣ сж осждени да пропаднатъ сж пропаднали и пропадатъ на всеждѣ. Всеѣки, който ви обѣщава да ви подигне занаята, ви лъже. Вашето спасение е въ едрото работѣ машини. Но при днешнитѣ наредби тѣ сж събиратъ въ рждѣтѣ на нѣколцина. Вашето спасение е въ това, което искаме ний ститѣ—въ преобрѣщането на машинитѣ и фабрицитѣ въ общественно владѣние. Вашето спасение е въ социализма. Облѣгчение на положение ще намѣрите въ редоветѣ на социалъ-демократическата партия. Тя е едничката, която е въ състояние да ви помогне. Гласувате за нашитѣ кандидати, защото тѣ искатъ да подобрятъ коренно положението на работния народъ.

СЕЛЕНЕ.

Вашето положение тѣй сждо отъ година на година става по-несносно. Вашата земя все повече и повече се раздробява на малки парчета, за да мине по-лесно въ рждѣтѣ на голѣмитѣ чокои. Исплъзванието на земята отъ рждѣтѣ ви е неизбѣжно. Обработватѣ сѣ протитѣ сѣчва намалява нейната плодovitостъ и тя не може да ви даде нужната прехрана. Нахлуванието на храни отъ външнитѣ на житата у насъ, което съсипва и послѣднитѣ ви надѣжди за подобрѣние на положението ви. Отъ друга страна, вашата заложена у земледѣлческитѣ касси, банцитѣ, у лихваритѣ. Вий сте натоварени съ чрезмѣрни данѣци, които отъ година на година все вече се уголѣмяватъ и които още повече спомагатъ за съсипванието ви. На васъ тѣжи безполѣзната войнска повинность, вий давате ници, за да ви държатъ въ подчинение и въ страхъ; вий плащате най-голѣмитѣ данѣци и вий най-много страдате отъ днешнитѣ. Всеичко това окончателно ви съсипва и окончателно ще истръгне отъ рждѣтѣ ви земята и орждията ви и ще поплъните редоветѣ нитѣ работници. Васъ ви чака сждбата участъ, както работниците и занаятчиитѣ; вашето спасение е въ социализма. Да стане земята а цтвенно владѣние, да се обработва тя съ общественни машини,—това може да ви избави отъ днешното ви робство. Никоя друга партия може да ви помогне. Всеички други партии поддържатъ сегашното владѣние на земята и на срѣдствата на производство. Вашиятъ и доброжелатели сж именно социалиститѣ. Вий сте повикани да гласувате и отъ васъ зависи да изберете онѣзи, които ще ви подобрятъ. Тѣ сж кандидатитѣ на българската социалъ-демократическа партия. Гласувайте за тѣхъ!

ГРАЖДАНИ.

Противниците на социализма, ония, които живѣятъ на чуждѣ гърбъ, които се ръководятъ отъ себелюбието, на които е широко около шията, прѣскаатъ разни клевети противъ насъ, социалиститѣ, съ цѣль да прикриятъ своитѣ зли намѣрения и да обилитъ най-истинскитѣ приятели на народа. Тѣ ни привисватъ, че сме искали да „дѣлимъ“ богатствата; това не е нито истина, нито е вѣрно съ нашитѣ убѣждения; това е гнусна клевета; ний не искаме да грабимъ имота на бѣднитѣ и слабитѣ, както това тѣ правятъ всина и всеѣки часъ съ своитѣ машини, съ своитѣ едри предприятия и всевътска търговия, ний искаме да повърнемъ имотитѣ на тѣзи. Онаято сж отнети; ний искаме да отмахнемъ кърлежитѣ и шияцитѣ, които сж се впили и се впиватъ въ тѣлото на работната класа, ятал да прикриятъ своя развратенъ животъ, не преставатъ така сждо да ни клеветятъ, че ний сме искали да направимъ женитѣ общи. Работи отъ тѣзи страна сж лъжци. Ний искаме щастие на жената, а не нейното оскотивание! Ний искаме да издигнемъ жената на и Та на нейното човѣшко достоинство, а не да я принуждаваме да продава своето тѣло явно и тайно, въ публичнитѣ демове и по затворитѣ клошета на голѣмитѣ градове, както това създаватъ днешнитѣ наредби. Ний не искаме да свалимъ едни и да качимъ други, да въведемъ едни злощастни, а други щастливи. Ний искаме премахванието на всеички условия, които дѣлятъ народа на охолни и злощастни. И таве боримъ за справедливостта. Ний се боримъ за да се премахне раздѣлението на класи и господството на една класа върху друга, на единъ полъ и други, на единъ народъ върху други, на една раса върху друга; ний сме противъ всеѣкакъвъ видъ угнетение и експлоатация; ний се надм за всестранното образование на двата пола и за премахванието на всеички условия, които създаватъ и поддържатъ невѣжеството на п.

ГРАЖДАНИ,

Гласувайте за кандидатитѣ на нашата партия. Тя се бори за слѣдующитѣ искания:

Премахванието на всеички закони, които стѣпяватъ свободата на печата, на словото, на мнѣнията, на събранията, на пр мат

Всеобщо избирателно право за всеички граждани отъ 21 година на горъ, безъ разлика на полъ. Избирание на народни првани

теми презъ всеки двъ години. Отнемание на избирателнитѣ права само на ония, които сж подъ настояшество.

Прямо участие на народа въ законодателството съ право да отхвърля и приема законитѣ. Пълно самоуправление на Ст

държавнитѣ, окръжнитѣ и общинскитѣ работи. Право на народа да си избира всеички държавни, окръжни и общински власти, които п

отговорни и да се даватъ на сждъ направо, безъ особено разрѣшение. Право на народа ежегодно да опредѣля данѣцитѣ.

Всеобщо въоръжение на народа. Народна милиция. Право на народа да рѣшава чрезъ своитѣ представители за война дѣто

Изравняване на всеички международни спречквания чрезъ третейски сждилища.

Унищожение на десятѣка и на всеички косвени налози и мита. Прогрессивенъ данѣкъ само върху приходитѣ. Унищож

наслѣдствата по сѣрбарни линии и облагането имъ съ данѣкъ съразмѣренъ съ голѣмината на наслѣдството.

Запазване на държавнитѣ земи и гори, на общинскитѣ мѣри, пасбища и гори, като обществена собственность.

Право на парясване по взаимно съгласие на двѣтъ страни и премахване на всеички обичаи и закони, които правятъ

робиня на мъжа.

Свобода на върата и обявяванието ѝ за частна работа. Унищожение расходванието на общественитѣ срдства за чуждѣ

поисповѣдни работи. Уреждането на послѣднитѣ отъ черковни и религиозни самостоятелни общини смѣтани за частни сдружavanja.

Образование сѣтско, еднакво за двата пола. Задължително посѣщение на народнитѣ училища. Безплатно ползуване

пособия и безплатно поддържане въ народнитѣ и по-горнитѣ училища ученици и ученички, които се отличаватъ по способността си.

Правосждие раздавано отъ избрани съ тайно гласоподаване сждии. Безплатно сждане и защита. Обезщетение на об

осжденитѣ и затворенитѣ безъ вина. Унищожение на смъртното наказание.

Безплатна докторска и акушерска помощъ и безплатно ползуване отъ мъкарства и други срдства за мъкуване.

погребение.

Тия сж исканията на Социалъ-демократическата партия. Който иска това сждото, нека гласува за нашитѣ кандидати.

Прочее, къмъ урнитѣ!

Да живѣе Социалъ-демократическата партия!

Да живѣе международния социализмъ!

ОБЩИЙ СЪВѢТЪ на Българската социалъ-демокра- тическа партия:

г. В.-ТЪРНОВО
10 ЮЛИЙ 1892 год.

Н. Хр. Габровски
Д. Влаговъ
Т. Постомпировъ
М. Войчиновъ (Пом. Км)
Г. Георгиевъ
Д. Георгиевъ

Конгресътъ въ Търново.

Слѣдъ всѣки свой конгресъ Българ. социалъ-демократическа партия става по-силна, по-организирана и по-добрѣ въоръжена за борба.

Преди три години първия конгресъ въ Бузлуджа й даде най-могъщо сръдство за сплотяване, организиране и планомерно дѣйствиe. Тогава се изработи програмата, която стана знаме на социалъ-демократическата партия.

Отъ тогава насамъ социалистическото движение се пречисти отъ разнитѣ мѣшания и тръгна по своя правъ пѣтъ. Мѣсто отдѣлни и разпилени дѣйствия, почна се една строго опредѣлена и организирана дѣятелностъ. Въпреки всички хули и нападения на нашитѣ противници, въпреки глупавитѣ прелѣдвания на властитѣ, социалъ-демократическата партия смѣло распространиваше своитѣ идеи, пробиваше си пътъ и увличаше подиря си угнетеното, експлоатирано население. Почна се издаването на цѣлъ редъ книжки подъ названіе „Българска Социалъ-демократическа Библиотека“, която си постави за цѣлъ да распространи идеитѣ на научния социализмъ и по тоя начинъ да постави върху здрави основи демократическата дѣятелностъ на партията.

Миналогодишния конгресъ въ Пловдивъ, който засѣдава въ време на изключително даде нови орѣжия на партията. Тамъ се преработи и потвърди програмата и се рѣши да се излъже въ нея явна политическа дѣятелностъ. Като главна задача се призна издаването на в. б. „Работникъ“.

Тая година извънредния конгресъ, който засѣдава отъ 3 до 6 Юлий въ Търново, както по числото на председателитѣ дружини, тъй също и по важността на приетитѣ рѣшения се надминава всички досегашни конгреси на партията. Свиканъ най-главно предвид на предстоящитѣ избори, Търновския извънреденъ конгресъ разисква и прие много други рѣшения, които иматъ много голѣма важностъ за усиливаніе на социалистическото движение у насъ.

Съ рѣшеніето си да вземе участие въ предстоящитѣ избори на 18 Юлий, партията постави свои кандидати навсѣкъдѣ и да расчита на социалисти избиратели, безъ да прави каквито и да било компромиси съ другитѣ партии насъ, социалъ-демократическата партия открито заявява, че отъ сега напредъ тя ще води политическа борба въ неприятели на работната класа, подъ каквито названия и съ каквито девизи да се кичатъ тия буржуазни партии. Нашата партия, въ редовитѣ на която могатъ да влѣзатъ само угнетенитѣ и експлоатираниитѣ, само защитницитѣ на народното освобождение, рѣшена да си служи съ общото избирателно право, само за своето полза.

Ежегасовата бюлетина е била насочвана противъ интереситѣ на работното население, защото то не е знаело какъ да си служи съ нея; до сега работното население е гласувало за своитѣ най-вѣрни неприатели, които не сж могли и не сж искали да го избавятъ отъ тежлата и неволигѣ. Отъ сега нататкъ, благодарение на социалистическото съзнание, което нашата партия развива въ работницитѣ, тая защитна избирателна бюлетина ще стане въ тѣхнитѣ рѣцѣ най-силно орѣжие за борба противъ тиранията на голѣмитѣ „агове“ у насъ. Съ помощта на избирателната бюлетина нашата партия ще се старае да прокара своя хора въ народното събрание и по тоя

начинъ да може да истръгне политическата властъ отъ душманитѣ на народа и да и употреби като временно сръдство за преобразование на сегашната общественна наредба.

Съ рѣшеніето си да испрати делегати на международния работнически социалистически конгресъ въ Цюрихъ, Търновския конгресъ изяви чувствата на своята братска солидарностъ съ социалистическитѣ партии въ свѣта, че българската соц.-демократическа партия е частъ отъ международната социалъ-демократия която е създадена за освобождението на работницитѣ.

Търновския Конгресъ е забѣлжителенъ още и съ това, че той даде на партията программа за окръжнитѣ, градскитѣ и общински свѣти. Тая программа формулира най-близкитѣ исания на нашитѣ работници, които и сега могатъ да се осществятъ, щомъ социалиститѣ взематъ въ рѣцѣтъ си всички общински и окръжни свѣти, както напредъ това стана въ Франция. Тя допълня общитѣ исания на партията къмъ държавата, и пренася пропагандата отъ градоветѣ въ селата. Нека видятъ нашитѣ противници, чей ний се боримъ не само за достиганіето на своитѣ крайни цѣли — пълното економическо и политическо освобождение на работницитѣ, — но и за такива преобразования, които сега сега подобричатъ положението на гладнитѣ, угнетенитѣ и експлоатираниитѣ въ обществото и въ същото време ни приближаватъ къмъ крайната цѣлъ.

Най-сетѣ, Конгресътъ преработи стария уставъ на организацията споредъ новитѣ нужди на движението.

По въпроса за литературната пропаганда, конгресътъ рѣши да се почне издаването на едно списание подъ редакцията на общия свѣтъ, да се издаватъ цѣлъ редъ ефтини книжки специално за работницитѣ и да усили вѣстника чрезъ съдѣйствието на всички дружини.

За другитѣ рѣшения на конгреса ний нѣма да говоримъ. Любознателния читателъ може да ги прочете въ отчетитѣ на конгреса, които смѣтаме да издадемъ на особена книжка.

Въ заключение ще кажемъ, че слѣдъ Търновския Конгресъ социалистическото движение у насъ встъпва въ една нова фаза. Кой може вече да отрича съществуваніето на социалъ-демократическата партия у насъ, която публично на свой конгресъ рѣшава да вземе участие въ изборитѣ? Кой може да спрѣ нейното развитие? Отъ година на година тя все по се усилюва, по добрѣ се организира и по-рѣшително се бори за освобождението на работницитѣ. Тия послѣднитѣ вече не се боятъ отъ нейната освободителна повѣдь. Тѣ почватъ да разбиратъ, че тѣхното спасение е въ социализмътъ, въ редовитѣ на социалъ-демократическата партия. Това свое разбиране тѣ ще докажатъ още по нагледно въ изборитѣ на 18 Юлий, като гласуватъ за свои истински представители — социалисти.

Н. Габровски.

ЗАДАЧАТА НА БЪЛГАРСК. СОЦ.-ДЕМОКРАТИЧ. ПАРТИЯ ПРѢДЪ ИЗБОРИТѢ НА 18 ЮЛИЙ.

Задачата на Българската Социалъ-демократическа партия е известна вече на всички ония, които се интересуватъ отъ общественния животъ на нашата страна. Ний сме привърженици на великий принципъ на классовата борба; за насъ историята на народитѣ е история на борбата между класата на угнетенитѣ и експлоатираниитѣ

и класата на угнетелитѣ, експлоатираниитѣ; за насъ историята на днешното общество е история на борбата между пролетариата и буржуазията, за насъ въ тая борба пролетариатътъ се явява носителъ на прогреса, на човѣшкото щастие; за насъ той е класътъ, задъ който стои историята, класътъ който организиранъ въ името на своитѣ интереси на чело съ червеного знаме на международната социална демократия ще срути отъ основитѣ днешното общество и ще съгради върху неговитѣ развалини царството на економическото равенство, на общечовѣшкото щастие. Ето защо ний прѣгръщаме неговитѣ интереси, ний му подаваме ръката си; ето защо нашата задача, задачата на Б. С.-демократическа партия се свежда къмъ развиване на классово съзнание въ нашата работна класа, къмъ организираніето й въ една самостоятелна обществена сила съ своя строго опредѣлена классовая программа, программа право противоположна на интереситѣ на нашата капиталистическа класа. По-нататкъ, за насъ „всѣка классовая борба е борба политическа“, ето защо ний си поставяме за цѣлъ, наредъ съ економическото съзнание, наредъ съ съзнанието на своитѣ економически интереси, и на тѣхната противоположностъ съ интереситѣ на капиталиститѣ, да вдѣхнемъ и политическо съзнание въ работническитѣ маси; ето защо за насъ политическата борба се явява неизбежна; ето защо извънредния националенъ конгресъ на нашата партия рѣши да вземемъ участие въ предстоящата избирателна борба. Да, ний ще вземемъ участие въ изборитѣ, каквито пречки и да ни се поставятъ; ний ще си послужимъ съ всички сръдства за борбата, които нашата конституция позволява: митингитѣ, избирателната агитация, манифеститѣ и т. н. — всичко ще бъде турено въ дѣйствиe, ний, най-сетѣ, ще упражнимъ политическитѣ си права: ще подадемъ гласътъ си за наши кандидати, ще пустнемъ съзнателно въ избирателнитѣ урни своитѣ бюлетини.

Но защо ний ще вземемъ участие въ изборитѣ? Надѣваме ли се, че ще прокараме своитѣ кандидати въ Народното Събрание? Не, ний не си правимъ иллюзии; ний не разчитаме на това. Но ний не и за това вземаме участие въ изборитѣ. Стига да не испущаме отъ предъ видъ горнитото, за да отговоримъ на въпросътъ. „Е, тогава защо ще вземемъ участие въ тая избирателна борба?“

Нашата цѣлъ е: да развиемъ классово съзнание въ работнитѣ маси. Приближава ли ни участието ни въ изборитѣ къмъ тая цѣлъ или не?

За да може една партия да живѣе и да се развива, за да може да има влияние върху народнитѣ маси, за да може да крѣпне и расте, тя трѣбва да взема най-живо участие въ общественния животъ на страната, да експлоатира за въ своя полза всѣко обществено събитие, да гледа на всѣко такова събитие като на поводъ за влияние върху общественното мнѣние. Това е вѣрно за всѣко обществено явление, а толкова повече за едно видающе се обществено събитие, каквито сж изборитѣ, което развълнува и повдига духоветѣ.

Ний, членовѣтъ на българската социалъ-демократическа партия, бихме били много калпави и нетактични политици, ако не умѣехме да се възползуваме отъ такива събития, каквито сж изборитѣ, за да повлияемъ на общественното мнѣние, за да дадемъ по-голѣмо распространение на нашитѣ идеи.

Прочее, ний трѣбва да вземемъ участие въ изборитѣ, да употребимъ всички сръдства на избирателната борба, за да распространимъ между работнитѣ маси своитѣ идеи, да имъ покажемъ корена на злото, да имъ обяснимъ противоположността на интереситѣ между богатата и бѣдната класа, да имъ укажемъ на пѣти, по който може да се дойде до освобождението на работната класа, а слѣдователно, и на цѣлото човѣчество отъ хомотѣтъ и експлоатацията на капиталиститѣ, отъ болкитѣ и страданията, които поражда нашето общество, съградено върху системата на наемния трудъ, за да ги накараме съзнателно да упражнятъ своитѣ политически права: да дадатъ гласътъ си за своитѣ единствени приятели — кандидатитѣ на нашата партия.

И тъй, нека въ стройни редове се отправимъ къмъ избирателнитѣ урни на 18 Юлий! Нека издигнемъ въ полето на избирателната борба червеного знаме на международния пролетариатъ, което, развивано отъ разнитѣ обществени течеия, гордо се поодна въ мнѣнитѣ, като ивица въ облаците и отчаяне въ срдцѣтъ на работницитѣ и радостъ и надѣжда въ тия на експлоатираниитѣ!

Петковъ.

Листъ на кандидатитѣ

на
БЪЛГАР. СОЦ.-ДЕМОКР. ПАРТИЯ
за ЗАКОНОДАТЕЛНИТѢ ИЗБОРИ на 18 Юлий.

Споредъ рѣшеніето на извънредния Конгресъ на социалъ-демократическата партия отъ 4 Юлий и съ съгласіето на мѣстнитѣ дружини, партията поставя за кандидати слѣдующитѣ лица:

Въ Гор.-Орѣховица — Василь Московъ (*кундурадѣж*) и Хр. Станчевъ (*прошепотисецъ*).

Въ Габрово — Тодоръ Постомпировъ (*фотографъ*) и Михалъ Ивановъ (*шивачъ*).

Въ Дръново — Михалъ Бойчиновъ (*шивачъ*, *Пом. Кметъ*).

Въ Попово — Бойчиновъ (*шивачъ*, *П. Кметъ*) и Драганъ Чакаровъ (*керемедчи*).

Въ Разградъ — Матей Стояновъ, Д. Благоевъ (*писателъ*) и Никола Хр. Габровски (*адвокатъ*).

Въ Стара-Загора — Павелъ Видоловъ (*кундурадѣж*), Петръ Габровски (*фотографъ*) и Гавраилъ Георгиевъ (*словослагателъ*).

Въ Търново — Никола Хр. Габровски (*адвокатъ*) и Тодоръ Постомпировъ (*фотографъ*).

Въ Хасково — Михалъ Бойчиновъ (*шивачъ*, *Пом. Кметъ*), Михалъ Ивановъ (*шивачъ*) и Павелъ Видоловъ (*кундурадѣж*).

Въ Видинъ — Д. Благоевъ (*писателъ*). Назначеніето на втория кандидатъ се предоставя на мѣстната дружина.

Въ Сливенъ, Ямболъ и Пловдивъ назначеніето на кандидатитѣ Конгресътъ предоставя на мѣстнитѣ дружини, като предварително съобщятъ имевата имъ на Общия Свѣтъ.

Като явяваме това, ний кажимъ членовѣтъ на партията и всички съчувствующи на нашитѣ идеи да гласуватъ за тия кандидати, безъ да се страхуватъ отъ произволитѣ на полицейскитѣ власти.

Общия Свѣтъ.

Извънред. Националенъ Конгресъ въ ТЪРНОВО.

Както бѣхме съобщили, първия извънреденъ националенъ конгресъ на

българската социал-демократическа партия се свикваше въ г. Търново на 3-й Юлий, предъ видъ предстоящитѣ избори и за разрѣшеніе на нѣкои вътрѣшни въпроси. Но повече нѣкои отъ делегатитѣ не можахъ да пристигнатъ за 3-й въ центрътъ, гдѣ то заседава Конгресътъ, то отваришето му се отложи за 4 Юлий. Въ сѣбота, 4 Юлий, въ 9 часа сутринята, Конгресътъ се отвори отъ опълномощени членъ отъ Община Свѣтъ Н. Хр. Габровски.

ОТВАРИШЕТО НА КОНГРЕСА.

Другарьтъ Н. Хр. Габровски отвори Конгресътъ съ една кратка, но прочувствена рѣчь. „Съгласно организацията на партията, започна той, Община Свѣтъ на партията свиква III-й по редъ, но I-й извънреденъ националенъ конгресъ. Свиква се тоя конгресъ предъ видъ на извънредни обстоятелства. Предстоящитѣ избори за Народни представители у насъ и рѣшеніето на нѣкои дружини на партията да взематъ участие въ тѣхъ, изискваше свиканіето на единъ конгресъ, въ който обстоятелствено да се обмисли за участието на партията въ тѣзи избори, а така също и да се опредѣлятъ кандидатитѣ на партията, въ случай че конгресътъ рѣши да вземемъ участие въ изборителната борба. Конгресътъ има да се занимава още съ въпросътъ по испращаніето делегатъ отъ партията на международния социалистически конгресъ въ Цирихъ, съ преглеждане и приготвяне организацията на партията за напечатване, преглеждане и окончателно редактиране програмата за градскитѣ и селски общински и окръжнитѣ свѣти и съ други нѣкои въпроси. Тѣзи въпроси сѣ отъ голѣма важностъ за успѣхътъ на движението у насъ и азъ поканвамъ делегатитѣ на разнитѣ дружини сериозно да ги разгледатъ и обмислятъ и да взематъ рѣшенія за тѣхното изпълнение.

Казахъ по-горѣ, че този конгресъ е третий по редъ. Първия конгресъ бѣше свиканъ презъ Юлий 1890 год. въ Бузуджа. Както е извѣстно, тогава социалистическото движение у насъ бѣше много слабо; то бѣше още въ начало на развитіето си. Тогава още нѣмаше нищо организирано и всяка-та дѣятелностъ на социалиститѣ се распространяше само върху по-нителнигентнитѣ слоеве. На конгресътъ въ Бузуджа не се представляваха делегати на групи и дружини; той се състоеше отъ отдѣлни социал-демократи. Необходимо бѣше да се изработи една программа за групиране на тѣзи разпокъсани и разединени сили и друга программа за най-близки искания, която пъкъ да служи за групиране на работницитѣ. Това и извърши конгресътъ въ Бузуджа.

На вторий конгресъ, който заседава презъ Августъ 1892 год. въ Пловдивъ, се явиха вече не отдѣлни социал-демократи, а делегати и представители на групи. До това време движението у насъ успѣ достатъчно да се развие и опредѣли. Въ повечето градове бѣха се организирали вече социал-демократически дружини, които наброяваха по нѣколко десетини членове, изъ между които имаше и много работници. Социалистическата литература така също се разшири. Издадени бѣха 8 № № отъ „Българската Социал-демократическа библиотека“, която имаше и „отдѣлъ за работницитѣ“. Сега вече бѣше потребно да се предприеме нѣщо друго. Бѣше потребно да се издава вѣстникъ, който да се пише на лекъ и разбираемъ езикъ, за да може

да се разбира отъ работницитѣ. Конгресътъ въ Пловдивъ взе рѣшеніе да се предприеме издаваніето на вѣстникъ, като натовари съ това Редакционния Комитетъ. Вѣстникътъ не захкнѣ да се поли. Презъ Ноември сѣщата година се почна издаваніето на в. „Работникъ“, който презъ Январий 93 г. се именува „органъ на българската социал-демократическа партия“ и който, споредъ съобщенията на самитѣ работници, ги разгърдва и имъ указва пътятъ на спасеніето. Въ него ний отпечатахме програмата си, като излъзохме на открита дѣятелностъ, която даде днешнитѣ резултати.

Третия извънреденъ националенъ конгресъ се отвара. Нека делегатитѣ се отнесатъ съ сериозно внимание върху въпроситѣ, които има да се разискватъ“.

Пристъпи се къмъ четението на поздравителнитѣ телеграмми. Испратени бѣха адреси отъ Габровската социал-демократическа група, отъ Разградското новосъставено работническо дружество, отъ Харватската социал-демократич. партия и отъ Видинската социал-демократическа дружина. Ето и телеграммитѣ:

Търново, Редакция на „Работникъ“. Конгресъ.

Другари, днешния день е празникъ за Българския пролетариатъ, день, който още единъ пътъ ни убѣждава въ побѣдата на международния социализмъ. Като ви поздравяваме и желаемъ успѣхъ въ занятіята, ний съ вѣкътъ: „Да живѣй международната социал демократия!“, не можемъ да не прибавимъ: Да живѣй и Българската социал демократия!

Габровската социал-демократич. група.

Търново, II. Хр. Габровски за Конгреса.

Поздравъ отъ новосъставеното (дружеството). Да живѣй Българската социал-демократическа партия!

Разградъ, за Дружеството—Тодоровъ.

Търново, Никола Хр. Габровски.

Прелайте социално-демократическиятъ ни поздравъ на Конгреса.

Отъ Видинската дружина.

Редакция „Работникъ“, Търново Бълмариа.

Харватскитѣ социалисти поздравяватъ българскитѣ си братя събрали на Конгресъ. Социалистически поздравъ. Напредъ за Свободата!

Загребъ, Редакция „Слобода“.

Конгресътъ съ акламации посрѣщна предложението на единъ отъ делегатитѣ да се испрати поздравление на Харватскитѣ социалисти. Испрати се слѣдующия адресъ:

Загребъ (Австрия), Редакция „Слобода“.

Конгресътъ презъ границитѣ стиска братски вашитѣ рѣцѣ. Да живѣй международния социализмъ!

Конгреса

Конгресътъ благодари на групитѣ и дружинитѣ за испратенитѣ адреси и имъ предава братскитѣ си социалистически поздравления.

Въ десетъ и половина часа почна провървяваніето на пълномощията, което се извърши съ старанията на другарьтъ Ст. Димитровъ, Секретаръ на Търновската дружина.

Четирнайсетъ групи бѣха представлявани отъ двадесетъ и четири делегата, както слѣдватъ:

- 1 Горнѣ-Орѣховска соц.-демократ. дружина представлявана отъ 3 делегата;
- 1 Търновска социал-демократическа дружина представлявана отъ 6 делегата;
- 1 Търновски Работнически Клубъ представляванъ отъ 2 делегата;
- 1 Дръновска социал-демократическа дружина представлявана отъ 2 делегата;
- 1 Габровска социал-демократическа дружина представлявана отъ 1 делегатъ;
- 1 Ст.-Загорска соц.-демократическа

дружина представлявана отъ 3 делегата;

1 Хасковска социал-демократическа дружина представлявана отъ 1 делегатъ;

1 Кюстендилска соц.-демократическа дружина представлявана отъ 1 делегатъ;

2 Видински социал-демократически дружини представлявани отъ 1 делегатъ;

1 Разградска соц. демократическа дружина представлявана отъ 1 делегатъ;

1 Поповска социал-демократическа дружина представлявана отъ 1 делегатъ;

1 Сѣновска социал-демократическа дружина представлявана отъ 1 делегатъ;

1 Зараевска социал-демократическа дружина представлявана отъ 1 делегатъ.

За Пловдивското движение рапортира другарьтъ П. Стояновъ (словосла.) Чете се рапорта на Сливенската социал-демократическа дружина. Тя не се представляваше на Конгреса по твърдѣ извинителни причини. Но Сливенскитѣ ни другари, както казватъ въ рапорта си и въ едно свое първо писмо, напълно сподѣлятъ идеята за свиканіето на Конгреса, а така също за разрѣшеніе на поставенитѣ въпроси. Същото е и за Ямболската социал-демократическа дружина.

Конгресътъ назначи бюрото си за това заседание. Избраха се другаритѣ Д. Благоевъ, председателъ;

Ст. Димитровъ, секретаръ.

За слѣдующитѣ въпроси, които имаше да се разгледатъ—организацията на партията, програмата за градскитѣ и селски общински и окръжнитѣ свѣти и Бурсата на Труда Конгресътъ назначи комиссии, които натовари да изучатъ въпроситѣ, да съставятъ проекти и да ги представятъ на Конгреса за разглеждане. Избраха се:

Комиссия за организацията.—Другаритѣ: Д. Благоевъ, Г. Георгиевъ и Т. Постомпировъ.

Комиссия за програмата за градскитѣ и селски общ. и окр. свѣти.—Другаритѣ: Стр. Георгиевъ, Д. Георгиевъ и Н. Хр. Габровски.

Комиссия за Бурсата на Труда.—Другаритѣ: Г. Георгиевъ, Д. Георгиевъ и Ст. Малчевъ. (Слъбода).

ТЪРНОВО

Отъ 8-й того заседава въ този градъ Търновскій Окрѣженъ съдъ, който разгледва дѣлото, което скандализира нашето буржуазно общество, нашитѣ буржуазни закони и нашитѣ буржуазно-карикатурни наредби и изважда на явѣ дебелото лицемѣрие на това общество, — дѣлото на митрополита Климентъ, обвиняемъ въ докачение о-собата на Княза и на министритѣ и въ бунтувание народа. Дѣлото се разгледва съ съдебни заседатели и при отворени врата. Предъ видъ на послѣдното обстоятелство, или по-добрѣ да кажемъ, предъ видъ на милостъта, която направиха властвуящитѣ къмъ обвиняемия, съдътъ звѣдава въ салона на читалището. Публиката се пуца по билети, издавани отъ Търновскій Окрѣженъ Съдъ, на който е написано „Входъ свободенъ по разглежданіето углавното дѣло №207, 1893 год.“ Обаче всичко това е на дума. Вижда се, че у насъ произволитѣ на полицейщиата, бабайлъжка и грубостъта на която при господството на сегашния режимъ у насъ достига до оскърбително нахалство, произволитѣ и стоятъ по-високо отъ съдилищата, отъ законитѣ, и отъ рѣшеніята на прокуроритѣ. При всичко че споредъ рѣшеніето на Търновския съдъ входътъ е свободенъ, но Търновската полиция рѣши другоаче: Входътъ е свободенъ, но не за всички. За социалиститѣ входътъ е забраненъ. (А другитѣ „непатриоти“ ги пѣдятъ отъ залата). Това е то дѣто се казва полицейски про-

изволъ, възможевъ само въ конституционна държава. Още на нѣкои отъ нашитѣ другари летъ въ рѣцѣ, да влезнатъ въ на съда, полицейскитѣ по съвѣтъ грубъ начинъ имъ затвориха. Грубостъта имъ достигна до на одного отъ нашитѣ другари ственно отнѣха входния билетъ.

Това сѣ груби произволи, ния на гражданскитѣ права които тукашното полицейско ние ще отговаря предъ съда. Цивилиститѣ, щ е опитаме всецѣни срѣдства за защита на граждански права, преди да втнъ отъ законитѣ произволитѣ ствия на властвуящитѣ, които извикватъ, за да ни турятъ венно втнъ отъ тѣхъ.

Прочее, защо търновската е взела тѣзи произволни мѣрѣтвѣ присѣтствіето на нашитѣ ри въ залата на съдебнитѣ заседания. Нашето ствие при разглежданіето скандалозно за самата наша азия дѣло ги смуцава. Ний, заинтересовани въ това дѣло, щци втнъ отъ политическия на вашитѣ буржуазни партия, безпристрастно можемъ да ка вървежа на дѣлото. Самата зия се бои отъ своитѣ кални чувани беззакония. Нашето ствие е живъ протестъ противъ законията.

Но съ тѣзи си мѣрки ще се скрие истината по това дѣли всичко нека кажемъ, че на съда, както защитата на по-показа, участвуватъ съдил, вземали участие въ демон- по испѣжданіето на митр. Защитата направи отводъ ресованнитѣ съдии, но тѣ не ведоха. На подсѣдмийя не представи свидѣтели за свое отхвърлиха отвода за неподсѣ на дѣлото въ Окр. Съдъ. Мидъ свидѣлитѣ сѣ чиновници, сѣщо участвуваха въ това а други както г-нъ Халачевъ, ли „каресъ“ противъ обвиняеми сами го исповѣдаха предъ тѣ да бѣдатъ безпристрастни и свидѣтели?! Съдътъ и свидѣ явяватъ въ това дѣло страна, винава, а не безпристрастни на думитѣ искавани отъ Климентъ които го вдигнаха по единъ на коненъ начинъ отъ митрополитъ които днесъ би трѣбвало да скамейката на подсѣдмийя произволи, тия заинтересовани днесъ се викатъ за свидѣтели своята жертва! Не е ли това зенъ скандалъ? Не е ли самия, ние на собственитѣ си законата редби? Какъ ще скрийте безз и потѣпванието на законитѣ членове тогава гаранцията, че ний почувствани, че тия закони се почитаватъ по такъвъ начинъ всѣми граждане не може да бѣде осѣденъ?

За свѣдѣние на читателитѣ щаваме, че само четирма отъ телитѣ сѣ свидѣтелствуваха по подсѣд. м. Климента, и то Стр. Щърбаковъ, подпред. на Нар. Халачовъ, км. на г. Търново колонъ, подполковникъ Абладъ мапдиръ на 18 Етърски Полкъ Дюлгеровъ, Околийски Началникъ Станимака. Отъ останалитѣ свидѣтели сѣ говорили въ Митрополита.

—Постѣниха за избирателния ция отъ дружинитѣ 138 лева.

Търново, кооперативна печатница